

Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Přírodní vědy

Acta Musei Bohemiae Meridionalis in České Budějovice - Scientiae naturales

Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy	52	119–132	2012
---	----	---------	------

K mykoflóře lesa „V Starém“ severozápadně od Nedvědic v jižních Čechách

To the mycoflora of a forest called “V Starém” NW of Nedvědice, South Bohemia

František KOTLABA

Na Petřínách 8, Praha 6

Abstract. This contribution involves 74 species of macromycetes, but only those of whose voucher specimens from this forest are deposited in the PRM herbarium. Besides some common species mainly uncommon and rare species are included (many of them considered threatened), such as *Antrodia ramentacea*, *Boletinus cavipes*, *Boletus appendiculatus*, *Cudoniella clavus*, *Delicatula integrella*, *Erythricium laetum*, *Phellodon niger*, *Pholiota jahnii*, *Pholiota astragalina*, *Phylloporus pelletieri*, *Podophacidium xanthomelum*, *Polyporus melanopus*, and *Sarcodon scabrosus*.

Key words: forest “V Starém”, macromycetes, Nedvědice near Soběslav, South Bohemia, Czech Republic.

Abstrakt. V tomto příspěvku je zahrnuto 74 druhů makromycetů, avšak pouze ty, které jsou z tohoto lesa doloženy sběry v herbáři PRM. Kromě nemnoha hojných druhů to jsou především méně často se vyskytující a vzácné druhy (mnohé patří k ohroženým), jako např. *Antrodia ramentacea*, *Boletinus cavipes*, *Boletus appendiculatus*, *Cudoniella clavus*, *Delicatula integrella*, *Erythricium laetum*, *Phellodon niger*, *Pholiota jahnii*, *Pholiota astragalina*, *Phylloporus pelletieri*, *Podophacidium xanthomelum*, *Polyporus melanopus* a *Sarcodon scabrosus*.

Klíčová slova: les „V Starém“, makromycety, Nedvědice u Soběslavi, jižní Čechy, Česká republika.

Úvod

Při sledování hub (makromycetů) v jižních Čechách, zejména v oblasti mezi Soběslaví a Bechyní, jsem po řadu let navštěvoval také dosti rozsáhlý les „V Starém“ (nazývaný též „Ve Struhách“, neboť je v něm několik výrazných erozních rýh – struh), ležící severozápadně od obce Nedvědice u Soběslavi v okrese Tábor. Lze jej vymezit na jihozápadě sv. okraji polí severovýchodně od Debrníka až k jejich severnímu výběžku zjz. od bývalé hájovny Vosovice, severní hranici tvoří cesta vedoucí od bývalé hájovny do Rybovy Lhoty, východní hranici pravobřežní přítok jihozápadně od Rybovy Lhoty a jižní okraj lesa ohraničují pole severně až severozápadně od obce Nedvědice (toto vymezení je širší, než jaké je uvedeno v mapách). Les „V Starém“ s několika prameništi je odvodňován třemi nevelkými bezejmennými potoky (místy s dalšími navazujícími postranními údolíčky nebo roklemi), které vyerodovaly dosti hluboká údolí. Potoky stékají víceméně východním směrem (nejjižnější teče jen z menší části lesem, z větší části nedaleko východního okraje lesa) a spojují se v jeden potok západně od Rybovy Lhoty (nazval jsem si jej proto „Rybolhotský potok“); ten pak ústí východně od této obce do řeky Lužnice. Rybníky, jimiž potoky protékají, jsou dva: menší, velmi mělký a spíše okrouhlého tvaru,

leží severozápadně od Nedvědic a nazývá se „Luží“, kdežto větší, hlubší a trojúhelníkovitého tvaru, ležící na východním okraji lesa severně od Nedvědic, se jmenuje „Podlažák“ (tj. Podlahův rybník).

Vegetace

Les „V Starém“ u Nedvědic se nachází v nadmořské výšce 425–505 m a v současnosti je místy značně prokácen. Je to hospodářský les, v němž převažuje *Picea abies* a *Pinus sylvestris*, která leckde „hostí“ cizopasně *Viscum album* subsp. *austriacum*; stromy jsou převážně ve stáří 30–90 let (některé ale i přes 120 let), přičemž smrk je tu a tam napaden lýkožroutem smrkovým neboli kůrovcem (*Ips typographus*). Místy najdeme v podrostu *Vaccinium myrtillus*, mnohem méně už *V. vitis-idaea* a *Calluna vulgaris*. Jen některé – většinou mladší výsadby – jsou tvořeny pouze smrky a jiné pouze borovicemi; jedna velmi malá výsadba (na ploše asi 15 × 12 m) je tvořena krásnou severoamerickou *Abies grandis* a jen výjimečně lze najít též ze Severní Ameriky pocházející *Pseudotsuga menziesii*.

Jiné druhy stromů jsou v porostech smrku a borovice místy přimíšeny spíše ojediněle až vzácně. Nejhojnější je *Betula pendula*, výjimečně i *Betula pubescens* a zcela ojediněle *Fagus sylvatica*. *Abies alba* roste nehojně jen v jižní části území na severním svahu údolí potoka protékajícího rybníčkem „Luží“ severozápadně od Nedvědic; jsou to ojedinělé statné stromy i přes 120 let staré, a pak četné semenáčky (stromy mladé a středního věku se vyskytují vzácně, neboť semenáčky a mladé stromky skousává zvěř). V jihozápadní části lesa je na ploše asi 15 × 20 m výsadba jedle ve stáří 8–15 let. Hlavně kolem některých cest jsou vysazena stromořadí *Larix decidua*, zejména na okrajích lesa a na hrázích rybníků roste hojně *Quercus robur* a *Populus tremula*, u potoků nebo na prameništích je častá *Alnus glutinosa* a výjimečně i *A. incana*; velmi zřídka najdeme *Malus* sp., *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra* a *Tilia cordata*, zatímco poněkud častější je *Pyrus communis* (jejíž listy jsou často napadeny rzí hrušňovou), *Acer pseudoplatanus*, *Sorbus aucuparia* a *Prunus avium*; původem severoamerický *Quercus rubra* lze nalézt hlavně jižně od bývalé hájovny Vosovice u cesty k Rybově Lhotě a na hrázi rybníka „Podlažák“, kde je jeden statný strom.

Z keřů je místy dosti hojný *Sambucus nigra*, *S. racemosa* a *Crataegus* sp. div., kdežto s *Juniperus communis* se setkáme jen pořádku – jeden statný starý, dříve krásný exemplář roste nedaleko západního okraje lesa východně od kóty 506 m „Na Křemeni“, je vysoký přes 3,5 m a obvod jeho „kmene“ u země měří 40 cm (v zimě roku 2009/2010 bylo několik hlavních větví přivaly sněhu bohužel odlomeno, keř však roste dál). Dosti hojná je *Frangula alnus*, zatímco *Corylus avellana* se vyskytuje jen ojediněle; dosti hojné jsou některé růže (*Rosa* sp. div.), hojný je *Rubus idaeus* a různé druhy ostružiníku (*Rubus* sp. div.), kryjící místy celé partie lesa, kdežto *Salix caprea*, *S. fragilis*, *S. cinerea* a *S. aurita* příliš hojné nejsou; *Prunus spinosa* se vyskytuje místy dosti hojně zejména na okrajích lesa. Na jihovýchodním okraji lesa je jediný velký keř *Rhamnus cathartica*.

Byliny jsou zastoupeny druhy v této části jižních Čech dosti běžnými. K zajímavým nebo místně vzácnějším patří v tomto lesním komplexu *Betonica officinalis*, *Succisa pratensis*, *Securigera varia*, *Stachys sylvatica*, *Angelica sylvestris*, *Scorzonera humilis*, *Pteridium aquilinum*, *Lathyrus sylvestris*, *Humulus lupulus*, *Trifolium campestre*, *Polygonatum verticillatum*, *Galeopsis speciosa*, *Convallaria majalis*, *Iris pseudacorus* – ten jen pod rybníčkem „Luží“, *Festuca gigantea*, *Scrophularia nodosa*, *Epipactis helleborine*, *Lythrum salicaria*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Hypochaeris radicata*, *Maianthemum bifolium*, *Euphorbia dulcis*, *Cardamine amara*, *Selinum carvifolium*, *Senecio rivularis*, *Prenanthes purpurea*, *Lupinus polyphyllus*, *Centaureum erythraea*, *Campanula persicifolia* aj.; z trav je tu dosti vzácná *Molinia coerulea*, jen v nivách potoků *Melica nutans* a pouze někde *Sieglingia decumbens*. Většina těchto bylin se vyskytuje pouze na okrajích lesa nebo na lesních cestách. Na pasekách se nedávno ve velkém množství rozmohl původem severoamerický *Erechtites hieraciifolia*.

Před mnoha lety jsem „V Starém“ vídal *Lycopodium clavatum*, které mám odtud dokumentované

na barevném diapozeitivu z 23. 8. 1987. Protože jsem ji už řadu let nezaznamenal a v letech 2010–2011 jsem ji ani po důkladném hledání už nenalezl, považuji ji na této lokalitě za vyhynulou.

V rybníčku „Luží“ a při jeho březích roste *Eleocharis palustris*, *Oenanthe aquatica*, *Carex vesicaria*, *C. pseudocyperus*, *Equisetum fluviatile*, *Potamogeton natans*, *Nuphar luteum*, *Alisma plantago-aquatica* aj. Tyto druhy nenajdeme na hrázi nebo v rybníku „Podlažák“, kde ale naproti tomu roste *Conium maculatum*, *Phalaris arundinacea*, *Phragmites australis*, *Rorippa sylvestris*, *Silene inflata* aj. V obou rybnících se vyskytuje *Typha latifolia* a *Scutellaria galericulata*.

Už mimo les „V Starém“ u potoka asi 400 m východně od „Podlažáku“ poblíž vyústění pravobřežního přítoku je menší kolonie *Petasites hybridus* a níže *Iris pseudacorus*; na svazích údolí „Rybolhotského potoka“ 100–300 m západně od Rybovy Lhoty se vzácně vyskytuje *Polygonatum multiflorum*, *Asarum europaeum*, *Lilium martagon* a *Pulmonaria obscura*.

Metodika

Les „V Starém“ u Nedvědic jsem navštěvoval 57 roků: v letech 1954–1976 jen velmi příležitostně, v letech 1977–1999 dosti pořídku (od roku 1990 sice častěji, ale v nepravidelných intervalech), od roku 2000 již mnohem častěji a pravidelně – na jaře a na podzim 2–3× každý měsíc a v červenci a srpnu 2–3× týdně. Během uvedených let jsem v tomto lese pořídil mnoho mykofloristických záznamů, z nichž nejstarší („paměťihodný“) v mém terénním zápisníku je z 20. 7. 1954. Tehdy jsem totiž zaznamenal řadu různých druhů hub, z nichž nejvzácnější byl *Gomphus clavatus*, jehož usušené plodnice jsem také uložil do herbáře (více o něm na příslušném místě).

Postupně jsem sebral, usušil a do herbáře mykologického oddělení Národního muzea v Praze (PRM) z lesa „V Starém“ postupně uložil řadu položek hub, které byly většinou zmikroskopovány a bezpečně určeny; mnoho hub jsem sebral a určil sám (leg. et det. F. K.), mnoho jiných mi určili jiní mykologové (jejich jména uvádím u příslušných sběrů), zejména prom. biol. Zdeněk Pouzar, CSc. Pokud rostly některé níže uvedené houby na dřevě některého stromu nebo keře – popř. pod nimi – uvádím u nich většinou jen jednoslovné jméno dřeviny (borovice, dub, líska, smrk atd.), neboť latinské druhové i rodové jméno je uvedeno v kapitole o vegetaci.

Protože seznam všech zjištěných hub v lese „V Starém“ u Nedvědic by zabral příliš mnoho místa, rozhodl jsem se zahrnout do tohoto sdělení pouze ty druhy, které jsou doloženy sběry v herbáři PRM. Kromě některých obyčejných hub to jsou hlavně řidčeji se vyskytující a vzácné druhy, takže v článku zahrnuté houby ani zdaleka nevystihují celou bohatost mykoflóry této lokality. U každého uvedeného druhu zmiňuji stručně jeho ekologii a hojnost výskytu; poznamenávám také, které jsou zákonem chráněné, které jsou obsažené v Červené knize 4 (KOTLABA 1995) a které jsou zahrnuté v Červeném seznamu hub České republiky (HOLEC & BERAN 2006).

Les „V Starém“ je místním houbařům známý bohatstvím různých jedlých hub, hlavně hřibovitých a lupenatých, které jsem až na některé výjimky nedokladoval.

Výsledky

V herbáři PRM doložené sběry hub z lesa „V Starém“ u Nedvědic svědčí o velké bohatosti mykoflóry této lokality; přesto tam lze ještě očekávat výskyt dalších zajímavých nebo vzácných druhů makromycetů.

Albatrellus cristatus (Schaeff. Fr.) Kotl. & Pouzar – krásnopórka hřebenitá

Na okraji lesní cesty v mladé smrčíně 1. 8. 2000. leg. et det. F. K. (PRM 894382). – V listnatých a smíšených lesích v ČR v pahorkatině dosti hojný pozemní druh choroše se žlutozelenavým kloboukem. Jedlý (v mládí).

Albatrellus ovinus (Schaeff.: Fr.) Kotl. & Pouzar – krásnopórka mlynářka

Pod smrky a borovicemi 30. 10. 1982 leg. et det. F. K. (PRM 829206). – Tento bělavě zbarvený pozemní choroš je častý ve vyšších polohách ve smrčinách a v ČR je hojný zejména v j. polovině Čech (KOTLABA 1984). Jedlý (v mládí).

Aleurodiscus amorphus (Pers.) J. Schröt. – škrobnatec beztvary

Na trčící mrtvé větévce jedle 10. 9. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918748). – Nehojný až téměř vzácný druh vázaný skoro výhradně na odumřelé větve jedle; tvoří drobné mističkovité plodničky s oranžovou vnitřní a běloplstnatou vnější částí. Nejedlý.

Amanita gemmata (Fr.) Gillet – muchomůrka slámožlutá

V čisté smrčině 6. 7. 2001 leg. et det. F. K. (PRM 896337). – Sporadicky se vyskytující menší druh žlutavě nebo žlutookrově zbarvené muchomůrky, která je známá též jako *A. junquillea* Quél. Jedovatá.

Amphinema byssoides (Pers.: Fr.) J. Erikss. – pavučiník třásnitý

Na ležící mrtvé větvi javoru klenu 30. 4. 2005 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 903232). – Hojný druh kornatcovité houby tvořící velmi tenké bělavé plodnice na mrtvém dřevě jak listnáčů, tak jehličnanů. Nejedlý.

Amylostereum areolatum (Chaillet: Fr.) Boidin – hnědopevník ztlustlý

Na ležícím uříznutém kmenu smrku 25. 8. 2000 leg. et det. F. K. (PRM 894405). – Hojný pevník s polokloboukatými plodnicemi, který roste hlavně v kulturních smrčinách nižších poloh, zejména na starších pařezech. Nejedlý.

Antrodia ramentacea (Berk. & Broome) Donk – outkovka labyrintická

Na mrtvé ležící větvi borovice lesní u cesty sz. od rybníčku „Luží“ 5. 8. 2005 leg. et det. F. K. (PRM 903209); jediný sběr. – Vzácná chorošovitá houba s malými bělavými plodnicemi, která roste v ČR jen na mrtvém dřevě borovic (KOTLABA 1984); nejbližše se vyskytuje v lese „Šmelcovna“ j. od Vlastiboře a na „Soběslavských blatech“. Ve starší literatuře se nachází pod jménem *Trametes subsinuosa* Bres. V Červeném seznamu hub ČR je uvedena v kategorii ohrožený druh. Nejedlá.

Antrodiella serpula (P. Karst.) Spirin & Niemelä – outkovka Höhnelova

Na hrázi rybníčku „Luží“ na ležící odumřelé větvi olše lepkavé 4. 8. 2008 leg. et det. F. K. (PRM 911183); některé plodnice vyrůstaly na starých odumřelých plodnicích rezavce lesknavého – *Inonotus radiatus* (Sowerby: Fr.) P. Karst. Žlutě zbarvená nevelká chorošovitá houba, která je ve vyšších polohách hojná zejména na mrtvém dřevě buku, zatímco v nižších polohách je dosti vzácná a roste tam spíše na olších; nejbližše jsem ji zjistil v PR Kozohlůdky (KOTLABA 2003). Na pro ni neobyčejné dřevině – mrtvém ležícím kmenu třešně ptačí, z níž nebyla dosud známa (KOTLABA 1984), jsem ji našel 28. 7. 2004 na lokalitě „Pomyslov“ jjz. od Debrníka u Soběslavi, det. Z. Pouzar (PRM 902258) a 12. 9. 2007 leg. et det. F. K. (PRM 910425). Ve starší literatuře je známá jako *Antrodiella hoehnelii* (Bres. ex Höhn.) Niemelä. Nejedlá.

Armillaria borealis Marxmüller & Korhonen – václavka severská

Na položivém kmenu olše lepkavé (asi ve 2 m nad zemí) na břehu potoka 19. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 917685). – Na rozdíl od velmi hojné václavky smrkové se skoro černými kuželovitými šupinami má tato václavka na klobouku žlutohnědé setřitelné šupinky a vyskytuje se u nás méně často. Jedlá.

Boletinus cavipes (Opat.) Kalchbr. – hřib dutonohý

Pod modřínem a smrkem 4. 9. 2006 leg. et det. F. K. (PRM 847930). – Ačkoli PAPOUŠEK (2010) uvádí, že v jižních Čechách roste dosti hojně, na Soběslavsku je nehojný až vzácný. Tento nevelký hřib se žlutooranžovým kloboukem, voštinovitými póry a dutým třeněm roste pod modříny, na něj je mykoriticky vázán. Jedlý.

Boletus appendiculatus Schaeff. – hřib přívěskatý (obr. 1 v barevné příloze č. 9)

Pod smrky a borovicemi (!) 7. 7. 2000 leg. et det. F. K. (PRM 894381). – Pěkný, v jižních Čechách vzácný hřib (PAPOUŠEK 2010) se světle červenohnědavým kloboukem, živě žlutými póry a kořenujícím („přívěskatým“) třeněm. Roste pod listnáči, a nález v čistě jehličnatém lese jsem mylně určil jako hřib horský (*B. subappendiculatus* Dermek, Lazebníček & J. Veselský); stejně tomu bylo s nálezem pod borovicí a smrkem na hrázi „Paníannina rybníka“ na v. okraji „Černické obory“ u Sudoměřic, kde jsem tuto houbu našel 18. 7. 2008 (PRM 911138). Hřib přívěskatý znám dále z lokality „Pomyslov“ jz. od Debrníka, kde jsem jej našel 29. 6. 2007 pod lískou a dubem (PRM 848727), a 16. 6. 2000 jsem jej fotografoval a sbíral pod duby na začátku naučné stezky „Borkovická blata“ (za tabulemi) u silnice Vesce-Mažice (PRM 893762). V Červeném seznamu hub ČR je uveden jako téměř ohrožený druh. Jedlý, ale jako ohrožený druh by se k jídlu neměl sbírat.

Boletus calopus Pers.: Fr. – hřib kříšť

Ve smrčině 4. 7. 1996 (PRM 890076) a 26. 8. 2010 (PRM 859777) leg. et det. F. K. – Častý hřib v horských smrčinách, avšak v pahorkatině jej lze najít jen zřídka. Vyznačuje se šedohnědým kloboukem, krvavě červeným třeněm a hořkou dužninou. Nejedlý.

Botryobasidium laeve (J. Erikss.) Parmasto – pavučiník hladký

Na mrtvém ležícím kmenu osiky 19. 7. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918754). – Hojný druh kornatce s běložlutavou, velmi tence rozlitou plodnicí. Nejedlý.

Botryohypochnus isabellinus (Fr.) J. Erikss. – pavučiník izabelový

Na kůře ležícího trouchnivého kmene jedle 16. 6. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918552). – Hojně se vyskytující druh s tence rozlitými plodnicemi, který tvoří žlutookrové až světle hnědavé povlaky na mrtvém dřevě hlavně listnatých dřevin, méně i jehličnanů. Nejedlý.

Ceraceomyces serpens (Fr.) Ginns – voskovec hnědnoucí

Na ležícím mrtvém kmínku smrku 18. 7. 2001 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 896345). – Hojný druh kornatce na mrtvém dřevě jehličnanů i listnáčů, známý též jako *C. crispatus* (O. F. Müll.) Rauschert; tvoří tence rozlité, bělavé, nazelenalé až okrové plodnice s jemně zvrásněným hymenoforem. Nejedlý.

Choiromyces venosus (Fr.) T. H. Fr. – bělolanýž obecný

V hlinitopísčité půdě na okraji lesní cesty v mladé borovině (tyčovina) 22. 7. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859779 – jediný exemplář). – V jižních Čechách nepříliš hojný druh (PAPOUŠEK 2010), který navíc uniká pozornosti pro podzemní růst nepravidelně kulovitých, okrově zbarvených plodnic; já jsem našel plodnici proto, že vyrůstala z holé země krátkého šikmého svahu okraje cesty (jinak je najdeme spíše náhodně vyhrabané zvěří). Je též známý pod jménem *Ch. meandriformis* Vittad. Jedlý.

Clavulina coralloides (L.: Fr.) J. Schröt. f. *subrugosa* (Corner) Franchi & M. Marchetti – kuřátečko hřebenité neosténkaté

Na hlinité půdě pod smrky a borovicemi 15. 10. 2005 leg. L. Kotlabová, det. O. Jindřich, ut var. (PRM

843802). – Méně častá, málo větvená a statnější forma (u některých autorů varieta) hojného druhu, který je též známý jako *C. cristata* (Holmsk.: Fr.) J. Schröt. Nejedlé.

Cudoniella clavus (Alb. & Schwein.: Fr.) Dennis – vodnička potoční (obr. 2 v barevné příloze č. 9)
Na odumřelých větévkách javoru kleny ležících v potoce 16. 5. 1992 (PRM 876354) a 24. 5. 1996 (PRM 888150) leg. et det. F. K. – Nehojná až vzácná vřeckovýtrusá houba rostoucí na opadaných větévkách některých listnáčů na prameništích a v potůčcích, avšak pouze s dokonale čistou vodou; tvoří drobné bělavé až naokrovělé plodničky s krátkým třeníčkem a polokulovitou „hlavičkou“. Starší literatura ji uvádí pod jménem *C. aquatica* (Lib.) Sacc. Nejbliže jsem ji zaznamenal na „Svákově“ z. od Soběslavi (KOTLABA 2006). V Červeném seznamu hub ČR je uvedena jako téměř ohrožená. Nejedlá.

Delicatula integrella (Pers.: Fr.) Fayod – žebernatka maličká

Na tlejícím kmínku smrku a ležících větvičkách javoru kleny v potoce 17. 7. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 917686). – V jižních Čechách roztroušeně se vyskytující bílá houbička (PAPOUŠEK 2010) s nízkými větvenými lupeny, která roste na tlejícím dřevě hlavně listnatých dřevin, ale i na humusu. Nejedlá.

Erythricium laetum (P. Karst.) J. Erikss. & Hjortstam – kornatec pěkný

V nivě potoka na mrtvém ležícím kmenu olše lepkavé (nebo šedé) 18. 5. 2009 leg. et det. F. K. (PRM 916970). – Nehojný druh kornatce tvořící brzy na jaře v mokřinách a u potoků tence rozlité, živě růžově zbarvené plodnice na mrtvých ležících kmenech nebo větvích listnáčů, u nás především olší. Nejedlý.

Exidia pithya (Alb. & Schwein.): Fr. – černorosol smrkový

Na ležící větvi jedle 19. 8. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918755). – Hojný druh na odumřelých větvích nebo tenčích kmenech jehličnanů (zejména smrku), na nichž tvoří tence rozlité, šedavé, za sucha černé lesklé plodnice. Nejedlý.

Fomes fomentarius (L.: Fr.) Fr. – troudnatec kopytovitý

Na odumřelém kmínku lísky na hrázi rybníčku „Luží“ 11. 6. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918551). – Velmi hojný choroš s kopytovitými plodnicemi a uvnitř s tzv. kompaktním jádrem. Roste paraziticky na různých listnáčích, zejména na buku, bříze a na topolech (KOTLABA 1984); výskyt na lísce je dosti výjimečný. Nejedlý.

Gerronema xanthophyllum (Bres.) Norvell, Redhead & Ammirati – kalichovka Bresadolova

Na ležícím tlejícím kmenu smrku 4. 7. 1996 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 890088), na pařezu borovice 18. 7. 2002 leg. et det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 896530), a na tlejícím pařezu smrku 14. 7. 2005 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 845008). – V jižních Čechách dosti vzácná malá lupenatá houba (PAPOUŠEK 2010) se šedohnědým nálevkovitým kloboukem a běložlutavými sbíhavými lupeny, která roste nejčastěji na tlejícím dřevě smrku. V literatuře je též známá jako *G. strombodes* (Berk. & Mont.) Singer nebo *Omphalia bresadolae* Maire. Nejedlá.

Gomphus clavatus (Pers.: Fr.) Gray – stročkovec kyjovitý

V porostu smrku a borovice s řídkou přimíšenou jedlí 3. 8. 1957 (PRM 615620) a 14. 8. 1964 (PRM 602365) leg. et det. F. K. – Obecně vymírající druh s jakoby „káčovitou“, fialově masově zbarvenou plodnicí a nízkými lamelami („lupeny“), který jsem přes usilovné hledání už znovu nenašel (viz též KOTLABA 2007); protože tam nebyl zjištěn 48 let, je nutné považovat jej na této lokalitě za vyhynulý. Z našich lesů během několika posledních desetiletí rychle vymizel a je dnes velmi vzácný (PAPOU-

ŠEK 2010). V Červeném seznamu hub ČR je uveden jako kriticky ohrožený druh. Ve staré literatuře je uváděn jako *Cantharellus clavatus* (Pers.): Fr. Jedlý.

Hygrophorus marzuolus (Fr.) Bres. – šřavnatka březnovka

Na okraji smrčiny s přimíšenou borovicí u lesního rybníčku „Luží“ 18. 4. 2008 leg. et det. F. K. (PRM 910505); jediný sběr. – Kdysi nikoli vzácná, časně jarní houba se šedavým kloboukem a řídkými bílými lupeny, která v posledních desetiletích prodělala v celé střední Evropě výrazný ústup (PAPOUŠEK 2010); v Červeném seznamu hub ČR je zařazena mezi ohrožené druhy. Jedlá, ale vzhledem k jejímu ohrožení by neměla být k jídlu sbírána.

Hyphoderma puberum (Fr.) Wallr. – kornatec chrupavčitý

Na ležícím tlejícím kmenu jedle 16. 6. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918559). – Hojný kornatec, zejména na dřevě listnáčů, tvořící tence rozlité plodnice bělavě okrové barvy. Nejedlý.

Hyphoderma setigerum (Fr.) Donk – kornatec septocystidový

V nivě potoka na ležícím odumřelém kmenu olše lepkavé (popř. šedé) 28. 3. 2009 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 917007) a na poraněné živé větvi lísky na hrázi rybníčku „Luží“ 11. 6. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918560). – Velmi hojný druh s bílými až okrovými, tence rozlitými plodnicemi, které mají hladký nebo drobně ostnitý povrch; roste hlavně na mrtvém dřevě listnáčů. Nejedlý.

Hyphodontia nespori (Bres.) J. Erikss. & Hjortstam – kornatec Nešporův

Na ležící mrtvé větvi jedle 29. 8. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918757). – Velmi hojný kornatec s tence rozlitými, drobně bradavčitými, krémově zbarvenými plodnicemi, který roste jak na dřevě listnáčů, tak i jehličnanů. Nejedlý.

Hypocrea lactea (Fr.) Fr. – masenka citronová

Na kůře báze živého kmene jeřábu ptačího a na zemi 29. 7. 2002 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 896526). – Dosti hojná vřeckovýtrusá houba ze skupiny tvrdohub, tvořící bělavé povlaky na různých odumřelých i živých dřevinách a přecházející také na zem. Nejedlá.

Lactarius deliciosus (L.: Fr.) Gray – ryzec borový

V boru 8. 8. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918761). – Spíše pořídka se zde vyskytující ryzec se širokým, kruhатыm kloboukem a dosti krátkým třeněm; je mykorhiticky vázaný na borovice. Jedlý.

Lactarius deterrimus Gröger – ryzec smrkový

Pod mladými smrky na břehu rybníčku „Luží“ 5. 8. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918750). – Nehojně se vyskytující druh s menším, jen naznačeně kruhатыm kloboukem a dosti dlouhým třeněm; mykorhiticky je vázaný na smrky. Jedlý.

Leccinum pseudoscabrum (Kallenb.) Šutara – kozák habrový

Na hrázi lesního rybníčku „Luží“ v trávě pod lískou 26. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 856781). – Značně teplomilný kozák se svraskale vrásčitým povrchem klobouku a na řezu šedočernajícím dužninou, který se v jižních Čechách vyskytuje roztroušeně (PAPOUŠEK 2010); jeho nejbližší lokalitou je „Pomyslov“ u Debrníka (KOTLABA 2002). Jedlý.

Lentinellus cochleatus (Pers.: Fr.) P. Karst. – houžovec hlemýžďovitý (obr. 3 v barevné příloze č. 9)

Na starém pařezu borovice 20. 8. 1988 (PRM 863646) a na kořenu pařezu smrku 8. 8. 2002 (PRM

896537) leg. et det. F. K. – Méně hojný trsnatý druh s nálevkovitými, anýzově vonícími plodnicemi, který roste většinou na pařezech listnáčů (bříza, dub aj.), méně i jehličnanů (z tohoto lesa jej znám z dubu, borovice a smrku). PAPOUŠEK (2010) uvádí, že v jižních Čechách je obecně rozšířen, což ale neplatí pro Soběslavsko. Nejedlý.

Lepiota cristata (Bolton: Fr.) P. Kumm. – bedla hřebenitá

Na okraji cesty ve smrčině s přimíšenou olší lepkavou v humózní půdě mezi kopřivami 19. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859782). – PAPOUŠEK (2010) uvádí, že je v jižních Čechách hojná, což nemohu pro Soběslavsko potvrdit – tam je nehojná (pro drobnost plodniček s hnědě šupinkatým kloboukem může být ovšem přehlížena). Jedlá.

Megacollybia platyphylla (Pers.: Fr.) Kotl. & Pouzar – penízovka širokolupenná

Na v zemi zanořené tlející větvi smrku 26. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859785). – Poměrně hojná penízovka s dosti velkými plodnicemi a bílými myceliovými „provázky“ na bázi třeně, vyrůstající z tlejícího dřeva jak jehličnanů, tak listnáčů, někdy zdánlivě ze země; častější je ve vyšších polohách. Jedlá.

Meruliopsis taxicola (Pers.) Bondartsev in Parmasto – pórnatka borová

Na suché trčící větvi borovice 28. 5. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918237). – Dosti hojná chorošovitá houba s převážně tence rozlitými plodnicemi, která je vázána hlavně na borovice. Nejedlá.

Mycena aurantiomarginata (Fr.) Quél. – helmovka zlatobřítá

Na zemi ve smrčině 1. 8. 2000 leg. et det. F. K. (PRM 894400). – V nižších polohách jižních Čech méně hojná až vzácná drobná helmovka ve smrkovém jehličí, která má šedohnědý klobouček a oranžové ostří lupenů. Nejedlá.

Onnia triquetra (Fr.) Imazeki in Ito – d'ubkatec borový (obr. 4 v barevné příloze č. 9)

Na řezné ploše pařezu borovice 19. 8. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918747). – V ČR nehojný, místy až vzácný choroš střední velikosti s víceméně plochým, nerovným, rezavohnědým kloboukem, který vyrůstá z kořenů nebo pařezů výhradně borovic. Nejedlý.

Phaeolus schweinitzii (Fr.) Pat. – hnědák Schweinitzův

Na v. okraji lesa na kořenu živého dubu 22. 7. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859734). – Velmi hojný parazitický choroš v mládí se žlutými, později rezavými velkými plodnicemi, který napadá nejčastěji jehličnany (roste i na pařezech), zatímco na listnáčích jej najdeme zcela výjimečně (KOTLABA 1984). Nejedlý.

Phaeomarasmium erinaceus (Fr.) Kühner – kržatka ježatá

Na mrtvé větvi vrby jívy 17. 8. 2005 leg. et det. F. K. (PRM 903214). – Dosti hojná, avšak pro drobnost leckdy přehlížená, rezavě zbarvená lupenatá houbička s ostrými šupinkami na kloboučku, která roste nejčastěji na odumřelých větévkách keřovitých vrb; je též známá jako *P. aridus* (Pers.) Singer. Nejedlá.

Phellinus pini (Brot.: Fr.) Ames – ohňovec borový

Na živém kmenu borovice 19. 7. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918746). – Celkem hojný parazitický choroš s kloboukatými plodnicemi a poněkud síťkovitým hymenoforem, který napadá převážně starší borovice, vzácně i jiné jehličnany (modřín). Nejedlý.

Phellinus tremulae (Bondartsev) Bondartsev & Borissov – ohňovec osikový

Na kmenu živé osiky asi 400 m v. od rybníku „Podlažák“ (už mimo vlastní les „V Starém“) v. od ústí malého pravostranného přítoku potoka 13. 6. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918550). – Jen místy hojněji se vyskytující choroš v ČR, který parazituje skoro výhradně na osice (KOTLABA 1984); tvoří úzce kloboukaté šikmé plodnice, uvnitř s tmavým kompaktním jádrem. Nejedlý.

Phellodon niger (Fr.: Fr.) P. Karst. – lošáček černý (obr. 5 v barevné příloze č. 9)

Na zemi pod smrky 22. 8. 2001 leg. et det. F. K. (PRM 895731). – V ČR vzácněji se vyskytující druh lošáčku se skoro černým sametovým plochým kloboukem, naspodu se šedými ostny, který roste roztroušeně v jehličnatých lesích. V Červeném seznamu hub ČR je uveden v kategorii téměř ohrožený druh. Nejedlý.

Phlebiella pseudotsugae (Burt) K. H. Larss. & Hjortstam – voskovec položelatinózní

Na ležícím tlejícím kmenu borovice 11. 8. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918753). – Velmi hojný kornatec tvořící rozlité tenké bělošedavé plodnice na mrtvém dřevě i bylinách; je známý též pod jménem *Aphanobasidium filicinum* (Bourdot) Jülich. Nejedlý.

Phlebiopsis gigantea (Fr.) Jülich – kornatec obrovský

Na tlejícím pařezu smrku 14. 5. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918687). – Hojný druh kornatce, který tvoří někdy značně rozsáhlé bělavé povlaky na dřevě výhradně jehličnatých dřevin. Nejedlý.

Pholiota astragalina (Fr.) Singer – šupinovka kozincová

Na polozetlelém pařezu borovice 16. 9. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859798). – V jižních Čechách roztroušeně se vyskytující šupinovka (PAPOUŠEK 2010) s červenooranžovým kloboukem a černající dužninou; houba vyrůstá v trsech na starých pařezech nebo ležících kmenech výhradně jehličnanů. Nejedlá.

Pholiota jahnii Tjall.-Beuk. & Bas – šupinovka tmavošupinná

Na pařezu borovice 22. 10. 2004 leg. et det. F. K. (PRM 902073). – Dosti vzácná šupinovka vyrůstající z tlejícího dřeva (někdy zdánlivě ze země) hlavně listnatých stromů a keřů; vyznačuje se žlutým kloboukem pokrytým skoro černými špičatými, téměř koncentricky uspořádanými šupinami. Je známá též pod jménem *P. muelleri* (Fr.) P. D. Orton. V Červeném seznamu hub ČR je uvedena jako téměř ohrožený druh. Nejedlá.

Phylloporus pelletieri (Lév.) Quél. – lupenopórka červenožlutá (obr. 6 v barevné příloze č. 9)

Pod smrky 18. 7. 2001 (PRM 896359) a pod smrkem, borovicí a vtroušenou jedlí 25. 7. 2005 (PRM 903216) leg. et det. F. K. – Poměrně vzácně se vyskytující hřibovitá houba s červenohnědým kloboukem, která nemá na spodu klobouku rourky, ale zlatožluté lupeny. Ve starší literatuře bývá uváděna pod jménem *P. rhodoxanthus* (Schwein.: Fr.) Bres. Z jižních Čech ji uvádí KLUZÁK (1979) na bodové mapce ze 17 lokalit. Jedlá.

Physisporinus sanguinolentus (Alb. & Schwein.: Fr.) Pilát – pórnatice krvavějící

Na pařezu dubu a na zemi kolem něho 19. 7. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918759). – Dosti hojná chorošovitá houba vyrůstající na odumřelých listnatých i jehličnatých dřevinách a tvořící zcela rozlité bílé plodnice, které za čerstva po poranění červenají a později celé černají. Nejedlá.

Pluteus leoninus (Schaeff.: Fr.) P. Kumm. – štítovka žlutá

Na hrázi rybníčku „Luží“ na tlejícím kmínku lísky 10. 7. 2008 leg. et det. F. K. (PRM 911156). – V jižních Čechách roztroušeně se vyskytující štítovka (PAPOUŠEK 2010) se žlutým kloboučkem a bledým třeněm, která roste na tlejících větvích nebo kmenech hlavně listnatých dřevin. Nejedlá.

Podophacidium xanthomelum (Pers.: Fr.) Kavina – žlutěnka černožlutá (obr. 7 v barevné příloze č. 10)

Na humusu pod smrky s vtroušenou borovicí 7. 9. 2006 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 847923); jediný sběr. – Méně častá až vzácná vřeckovýtrusá houba s drobnými mističkovitými, na vnitřní straně živě žlutými plodničkami, které rostou na lesním humusu. Kdysi byla hojnější (viz SVRČEK 1958) a vzhledem k jejímu rychlému ústupu by možná měla být zařazena do příštího vydání Červeného seznamu. V literatuře je známa též pod jménem *Melachroia xanthomela* (Pers.: Fr.) Boud. Nejedlá.

Polyporus melanopus (Pers.) Fr. – choroš černonohý

Na pařezu smrku (!) 13. 8. 2005 leg. L. Kotlabová, det. F. K. (PRM 905382). – Nehojný až vzácný nevelký choroš s nálevkovitým, sametově hnědým kloboučkem a černohnědým tenkým třeněm, který vyrůstá nejčastěji z odumřelých kořenů různých listnáčů. Nejedlý.

Porphyrellus porphyrosporus (Fr.) Gilb. – hřib nachovýtrusý

Na zemi v čisté smrčtině 6. 7. 2001 leg. et det. F. K. (PRM 896331). – V jižních Čechách roztroušeně se vyskytující druh (PAPOUŠEK 2010) se šedými až šedočernými plodnicemi (vypadá jako umouněný) a bílou dužninou, který je hojnější spíše v podhorských a horských polohách. V literatuře je uváděn také pod jménem *P. pseudoscaber* Singer. Jedlý.

Postia guttulata (Peck) Jülich – bělochoroš slzící

Na tlejícím pařezu smrku 26. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859788). – Mladé rostoucí plodnice tohoto bělochoroše roní čiré kapky tekutiny a starší mají lehce nazelenalé póry; dříve méně častý až téměř vzácný druh (KOTLABA 1984), který se v posledních 10–15 letech značně rozšířil (viz např. VALTER 2000), a podle PAPOUŠKA (2010) se dnes objevuje skoro všude. Nejedlý.

Postia ptychogaster (F. Ludwig) Vesterholt – bělochoroš pýchavkovitý

Na pařezu smrku 11. 10. 2002 leg. et det. F. K. (PRM 900717). – Velmi hojný choroš zejména na smrkových pařezích a kořenech, avšak převážně v imperfektním („pýchavkovitém“) stadiu s rezavými chlamydosporami, zatímco perfektní stadium s rourkami a pohlavně vzniklými výtrusy je velmi vzácné. Nejedlý.

Pseudomerulius aureus (Fr.) Jülich – dřevomorka zlatá

Na ležící větvi borovice 6. 9. 1980 leg. et det. F. K. (PRM 829200). – Nehojná až téměř vzácná nelupeňatá dřevní houba s převážně rozlitymi, tenkými, zlatožlutě až žlutooranžově zbarvenými plodnicemi; roste jen na tlejícím dřevě jehličnanů, zejména borovic. Nejedlá.

Ramaria apiculata (Fr.) Donk – kuřátka nazelenalá (obr. 8 v barevné příloze č. 10)

Na zemi ve smrčtině pod modřínem 27. 9. 2001 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar ut *Ramaria ochrochlora* Corner, rev. 2004 J. Chřtan & O. Jindřich (PRM 896361); na polozetlelém pařezu smrku 8. 10. 2004 leg. F. K., det. O. Jindřich (PRM 902079). – Vzácnější kuřátka s drobnými keříčkovitými, žlutookrovými plodničkami a světlými konci větviček, která vyrůstají z tlejícího dřeva jehličnanů nebo i z humusu. Nejedlá.

Ramaria eumorpha (P. Karst.) Corner – kuřátka Invalova

Na zemi ve smrčině 5. 8. 2002 leg. et det. F. K. (PRM 896543). – Velmi hojná drobná kuřátka se světle okrovými rozvětvenými plodničkami, známá také pod jménem *Clavaria invalii* Cott. & Wakef.; rostou převážně v jehličnatých lesích. Nejedlá.

Rhizina undulata Fr.: Fr. – kořenitka nadmutá (obr. 9 v barevné příloze č. 10)

Na okraji nepříliš starého spáleniště 19. 8. 2011 leg. et det. F. K. (PRM 918756). – Méně často se vyskytující podivná vřeckovýtrusá houba s nepravidelně vyklenutými hnědými plodnicemi a bílým okrajem, která má naspodu kolmo do půdy jdoucí sloupkovité rizomy. Výstižné je synonymum *R. inflata* (Schaeff.) P. Karst. Jedlá.

Rozites caperatus (Pers.: Fr.) P. Karst. – sluka svraskalá

V mechu v boru s příměsí smrku 19. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859786). – Hojná lupenatá houba s bledě okrovým, v mládí bělavě ojíněným kloboukem, která roste na kyselých půdách hlavně v jehličnatých a smíšených lesích. Jedlá.

Russula laurocerasi Melzer – holubinka hořkomandlová

Pod smrky a borovicemi 12. 7. 2000 leg. et det. F. K. (PRM 894406). – Nehojná holubinka se žlutookrovým kloboukem a vůní po hořkých mandlích; roste hlavně pod listnáči, a to i ve smíšených lesích. Nejedlá.

Sarcodon scabrosus (Fr.) P. Karst. – lošák hořký

Ve smrčině s příměsí borovice a jedle 27. 8. 2001 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 895752). – Vzácný druh lošáku, který se vyznačuje hnědě šupinatým kloboukem, černozeleňavou bází třeně a hořkou chutí; roste ve starých borech. V Červeném seznamu hub ČR je veden jako ohrožený. Nejedlý.

Schizopora flavipora Berk. & M. A. Curtis ex Cooke – pórnovitka drobnopórá

Na hrázi rybníčku „Luží“ na ležící větvi olše lepkavé 4. 8. 2008 leg. et det. F. K. (PRM 911295). – Hojná pórnovitka s drobnými krémovými póry a masovým nádechem, která se v posledních desetiletích šíří (ještě v roce 1984 byla z Čech známá pouze z jediné lokality – viz KOTLABA 1984); roste jen na dřevě listnáčů. Je též známá pod jménem *S. carneolutea* (Rodw. & Clel.) Kotl. & Pouzar. Nejedlá.

Scopuloides hydroides (Cooke & Masee) Hjortstam & Ryvarden – kornatka našedlá

Na ležícím mrtvém kmenu osiky 19. 7. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918760). – Velmi hojný druh hlavně na mrtvém dřevě listnáčů, který tvoří rozlité tenké našedlé plodnice, s povrchem drobně hrotnatým. Nejedlý.

Serpula himantoides (Fr.) P. Karst. – dřevomorka lesní

Na ležícím kmenu borovice 15. 10. 1988 leg. et det. F. K. (PRM 865117) a na tlejícím pařezu borovice 28. 10. 2005 leg. et det. F. K. (PRM 844969). – Podle PAPOUŠKA (2010) je dosti hojná, ale na Soběslavsku ji najdeme jen zřídka; roste na mrtvém dřevě jak listnáčů, tak jehličnanů. Nejedlá.

Serpula lacrymans (Wulfen: Fr.) J. Schröt. – dřevomorka domácí

Na kořenu živého kmene smrku 29. 9. 2005 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 843828). – Postrach, když se objeví v bytě nebo chalupě, ve volné přírodě ji však najdeme velmi vzácně (viz např. KOTLABA 1992). Nejblíže jsem ji tak našel 29. 6. 2010 na výřezu polorozloženého kmene smrku u lesní louky „Marouška“ v Černické oboře u Sodoměřic (PRM 918096). Ve starší literatuře je uváděna pod jménem *Merulius lacrymans* (Wulfen) Schumach.: Fr. Nejedlá.

Steccherinum ochraceum (Pers.: Fr.) Gray – ostnateček okrový

Na ležící větvi olše lepkavé 17. 8. 2005 leg. et det. F. K. (PRM 903212). – Dosti hojný, v posledních letech se šířící druh nelupenaté houby s rozlitými až kloboučkatými plodnicemi a ostnitým hymenoforem, který roste na různých listnácích. Nejedlý.

Stereum rameale (Pers.) Fr. – pevník bledookrový

Na ležící mrtvé větvi dubu letního 22. 7. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859784). – Méně hojný pevník s menšími plodnicemi, který nemá na průřezu plodnicí oranžovou vrstvičku; seznam jeho lokalit v bývalém Československu s mapkou rozšíření byl uveřejněn před 23 lety (KOTLABA 1988). Nejedlý.

Strobilomyces strobilaceus (Scop.: Fr.) Berk. – šiškovec černý

V mechu ve smrčíně s příměsí borovice a jedle 19. 8. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 859787). – Ačkoli PAPOUŠEK (2010) uvádí, že se šiškovec v jižních Čechách vyskytuje vzácně, „V Starém“ je v části s jedlí velmi hojný; také KLUZÁK (1989) uvádí dlouhou řadu lokalit, které zachycuje na síťové mapce. Svým „exotickým“ vzhledem jakoby šiškovec ani nepatřil mezi naše houby. Jedlý.

Thelephora palmata (Scop.): Fr. – plesňák zápašný (obr. 10 v barevné příloze č. 10)

Na zemi ve smrčíně v mechu a šřavelu kyselém 16. 8. 2001 leg. et det. F. K. (PRM 896393). – Dosti hojný druh plesňáku s kuřátkovitě rozvětvenými šedohnědými plodnicemi, které za čerstva nepříjemně páchnou; roste v jehličnatých lesích. Nejedlý.

Trametes ochracea (Pers.) Gilb. & Ryvarden – outkovka pásovaná

Na bázi stojícího mrtvého kmene břízy u cesty jv. od bývalé hájovny „Vosovice“ 8. 10. 2010 leg. et det. F. K. (PRM 917701). – V jižních Čechách dosti hojná outkovka na pařezech nebo mrtvých kmenech bříz a osik, známá také jako *T. zonatella* Ryvarden. Nejedlá.

Trechispora confinis (Bourdot & Galzin) Liberta – kornatec jemný

Na odumřelé ležící větévce jalovce 19. 7. 2011 leg. F. K., det. Z. Pouzar (PRM 918758). – Velmi tence rozlitý kornatec s bělavými až okrovými hladkými plodnicemi, který roste na odumřelém dřevě jak listnáčů, tak jehličnanů. Nejedlý.

Tremella mycetophiloides Kobayasi – rosolovka přezkatá

Na živých plodnicích škrobnatce jedlového na jedlové větévce 10. 9. 2011 leg. F. K., det. F. K. et Z. Pouzar (PRM 918749); jediný sběr. – Vzácná rosolovka parazitující na hymeniu škrobnatce jedlového, kde tvoří tenoučké okrouhlé žlutavé až světle hnědavé rosolovité povlaky; tenkostěnné hyfy jsou přezkaté. Je známa spíše pod synonymním jménem *T. mycophaga* Martin. Jen mikroskopicky rozeznatelný druh *T. simplex* H. S. Jacks. & G. W. Martin se liší absencí přezek na hyfách. PILÁT (1957) uvádí z Čech sedm lokalit *T. mycophaga*. Protože české druhové jméno rosolovka jedlová pro *T. mycophaga* u ANTONÍNA (2006) a druhové jméno rosolovka parazitická pro *T. simplex* u PAPOUŠKA (2010) je nevhodné (oba druhy totiž rostou hlavně na jedli a oba jsou parazitické) navrhuji pro prvně uvedený druh české jméno rosolovka přezkatá a pro druhý druh rosolovka bezpřezkatá. Nejedlá.

Vuilleminia alni Boidin, Lanq. & Gilles – větrovka olšová

Na ležící větvi olše lepkavé na hrázi rybníčku „Luží“ 13. 10. 2001 leg. et det. F. K., confirm. Z. Pouzar (PRM 895745). – Řidčeji se vyskytující větrovka, která je vázána na olše; přehled jejích známých lokalit z Čech byl uveřejněn před šesti lety (KOTLABA & POUZAR 2006). Nejedlá.

Xerula melanotricha Dörfelt – slizečka chlupatá

Na pařezu smrku 1. 8. 2000 leg. et det. F. K. (PRM 894165) a mezi kořeny živého smrku 3. 8. 2000 leg. F. K., det. Z. Pouzar et F. K. (PRM 894173) – viz KOTLABA 2001, kde je černobílá fotografie. – Velmi vzácná slizečka, která je zahrnuta jak v zákonem chráněných houbách, tak v Červené knize a v Červeném seznamu hub ČR. Zajímavé je, že ačkoli jsem tam po této vzácné slizečce s černě chlupatým třeněm každoročně pátral, dodnes se mi ji nepodařilo znovu najít. Seznam dosud zjištěných (včetně historických) lokalit tohoto druhu u nás publikoval nedávno ANTONÍN (2009), který zjistil, že je známý v Čechách z 15 a na Moravě z 21 lokalit. Nejedlá.

Po dokončení tohoto článku jsem našel několik zajímavých nebo i vzácných druhů makromycet, které jsem už nemohl do textu zařadit; učiním tak v samostatném příspěvku k houbám lesa „V Starém“ v příštím roce.

Poděkování

Za určení řady zejména kornatcovitých hub a revizi některých jiných druhů děkuji zejména prom. biol. Zdeňku Pouzarovi, CSc.

Literatura

- ANTONÍN V., 2006: Encyklopedie hub a lišejníků. – Libri, Academia, Praha, 472 p.
- ANTONÍN V., 2009: Distribution and ecology of *Xerula melanotricha* Dörfelt in the Czech Republic (Basidiomycetes, Physaciales). – Acta Mus. Mor., Sci. Biol. (Brno) 94: 127–135.
- HOLEC J. & BERAN M. (eds), 2006: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – Příroda, Praha, 24: 1–282.
- KLUZÁK Z., 1979: Vybrané mykofloristické nálezy z jižních Čech. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 19: 63–71.
- KLUZÁK Z., 1989: Rozšíření šiřkovce černého – *Strobilomyces strobilaceus* v Jihočeském kraji. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 29: 73–82.
- KOTLABA F., 1984: Zeměpisné rozšíření a ekologie chorošů (*Polyporaceae*) v Československu. – Academia, Praha, 194 p., 36 tab., 123 map.
- KOTLABA F., 1988: Pevník bledookrový – *Stereum rameale*, jeho ekologie a zeměpisné rozšíření v Československu. – Česká Mykol. 42: 205–214.
- KOTLABA F., 1992: Nálezy dřevomorky domácí – *Serpula lacrymans* v přírodě. – Česká Mykol. 46: 143–147.
- KOTLABA F. (ed.), 1995: Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů SR a ČR. Vol. 4. Sinice a riasy, huby, lišajníky, machorasty. – Příroda a. s., Bratislava, 221 p.
- KOTLABA F., 2001: První nálezy pozoruhodné lupenaté houby slizečky chlupaté (*Tricholomataceae*) v jižních Čechách a její rozšíření v Česku a na Slovensku. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 41: 15–22.
- KOTLABA F., 2002: Bohatá mykologická lokalita u Debrníka na Soběslavsku. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 42: 25–42.
- KOTLABA F., 2003: Mykoflóra přírodní rezervace Kozohlůdky u Borkovic v jižních Čechách. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 42: 11–34.
- KOTLABA F., 2006: Mykoflóra lesa Svákov u Soběslavi v jižních Čechách. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 46: 81–100.
- KOTLABA F., 2007: Houby lesa Svákov u Soběslavi uváděné před 77 lety R. Veselým. – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 47: 65–70.
- KOTLABA F. & POUZAR Z., 2006: Větvočka olšová – *Vuilleminia alni* (*Corticaceae*) – v Čechách. – Mykol. Listy no. 97: 1–6.

- PAPOUŠEK T. (ed.), 2010: Velký fotoatlas hub z jižních Čech, ed. 2. – J. Posekaný, Čes. Budějovice, 820 p.
- PILÁT A., 1957: Přehled evropských Auriculariales a Tremellales se zvláštním zřetelem k československým druhům. – Sbor. Nár. Mus., sect. B(4): 115–210.
- SVRČEK M., 1958: Výstava hub v Národním muzeu v Praze. – Česká Mykol. 12: 122–123.
- VALTER J., 2000: Nové lokality bělochoroše slzícího (*Oligoporus guttulatus*) v jižních Čechách. – Mykol. Listy 72: 11–17.

Adresa autora:

František KOTLABA
Na Petřinách 8
CZ – 162 00 Praha 6

Došlo: 21. 9. 2011

Přijato: 15. 2. 2012

Obr. 1 – Hřib přívěskatý pod smrkem a borovicí (foto F. Kotlaba 7. 7. 2000).

Fig. 1 – *Boletus appendiculatus* under spruce and pine (photo by F. Kotlaba 7. 7. 2000).

Obr. 2 – Vodnička potoční na větvi javoru kleny (ležící v potoce) (foto F. Kotlaba 6. 6. 1997).

Fig. 2 – *Cudoniella clavus* on dead branch of *Acer pseudoplatanus* (lying in a stream) (photo by F. Kotlaba 6. 6. 1997).

Obr. 3 – Houžovec hlemýžďovitý na pařezu dubu (foto F. Kotlaba 2. 9. 2004).

Fig. 3 – *Lentinellus cochleatus* on stump of *Quercus robur* (photo by F. Kotlaba 2. 9. 2004).

Obr. 4 – Ďubkatec borový na kořenu živé borovice – pohled shora (foto F. Kotlaba 8. 10. 1988).

Fig. 4 – *Onnia triquetra* on root of living pine – view from above (photo by F. Kotlaba 8. 10. 1988).

Obr. 5 – Lošáček černý pod smrký (foto F. Kotlaba 22. 8. 2001).

Fig. 5 – *Phellodon niger* under spruces (photo by F. Kotlaba 22. 8. 2001).

Obr. 6 – Lupenopórka červenožlutá pod smrký a borovicemi (foto F. Kotlaba 25. 7. 2005).

Fig. 6 – *Phylloporus pelletieri* under spruces and pines (photo by F. Kotlaba 25. 7. 2005).

Obr. 7 – Žlutěnka černožlutá pod smrky
(foto F. Kotlaba 7. 9. 2005).

Fig. 7 – *Podophacidium xanthomelum* under spruces (photo by F. Kotlaba 7. 9. 2005).

Obr. 8 – Kuřátka nazelenalá pod smrky a borovicemi (foto F. Kotlaba 27. 9. 2001).

Fig. 8 – *Ramaria apiculata* under spruces (photo by F. Kotlaba 27. 9. 2001).

Obr. 9 – Kořenitka nadmutá na ohništi
(foto F. Kotlaba 19. 8. 2011).

Fig. 9 – *Rhizina undulata* on a fire-place (photo by F. Kotlaba 19. 8. 2011).

Obr. 10 – Plesňák zápašný ve smrčině
(foto F. Kotlaba 22. 8. 2001).

Fig. 10 – *Thelephora palmata* in spruce forest (photo by F. Kotlaba 22. 8. 2001).